

UZ MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV NASILJA NAD ŽENAMA

POSljedICE #MeToo POKRETA

Žene se još teže zapošljavaju, pogotovo ako su - atraktivne

➔ Malo žena živi pod svjetlima reflektora, malo ih ima ime koje automatski privlači medije, a pozicija upravo tih anonimnih žena pokretom #MeToo nije, kako se čini, poboljšana. Dapače!

Eda Vujević
slobodnadalmacija.hr

Prošlo je točno dvadeset godina otkako su Ujedinjeni narodi jedan dan u godini, 25. studenoga, proglasili Međunarodnim danom borbe protiv nasilja nad ženama. Svjetska organizacija bila je tada na taj čin potaknuta u spomen na sestre Patriju, Minervu i Mariju Teresu Mirabal, koje je u Dominikanskoj Republici brutalno dao ubiti diktator Rafael Trujillo.

Nasilje nad ženama nije prestalo, ali je u svakom slučaju postalo tema o kojoj se znatno manje šuti, a zabrana nasilja unutar obitelji u međuvremenu je ušla i u kazneno zakonodavstvo brojnih zemalja. Ipak, svijest o nasilju nad ženama u posljednjih dvije godine dobila je i neočekivane globalne reperkusije, značajno potpomognute #MeToo pokretom koji je – zahvaljujući hollywoodskom glamuru nekih žena koje su se sa značajnim vremenskim odmakom odvažile kazati kako su i one bile žrtve seksualnog nasilja – prekinuo mnoge muške karijere.

Placidov 'doprinos'

Prošlog tjedna je slavni tenor Plácido Domingo otkazao svoj nastup na otvorenju Olimpijskih igara iduće godine u Tokiju. Samo mjesec dana ranije, slavni španjolski tenor, kojeg je nekoliko žena optužilo za spolno uznemiravanje, dao je ostavku i na mjesto generalnog direktora opere Los Angelesa. Američki mediji sredinom kolovoza su objavili da je devet žena navelo da ih je od 1980. nadalje Domingo spolno uznemiravao, optužujući ga za neželjene poljupce i zagrljaje, za noćne telefonske pozive i pritiske da se s njima

sastane privatno, kao i neprikladne geste, a jedna od njih je rekla da je imala spolni odnos s njim iz straha za karijeru. U rujnu se javilo još jedna žena sa sličnim optužbama. Ono što povezuje sve te priče jest to da je Domingovo ponašanje bila javna tajna i da su mlade žene bile prepuštene sebi. Plácido Domingo je neka vrsta pravde stigla u 78. godini života. Međutim, dvije godine nakon eskalacije #MeToo pokreta, neke posljedice globalnog buđenja stotina žena, od kojih su neke i megazvijezde u svijetu filma i opere, nisu tako dobre kao što se na početku dalo očekivati. Istina, sam pokret nastao je još prije 13 godina, kad ga je na MySpaceu pokrenula Afroamerikanka iz New Yorka Tarana Burke, ali skandalom vezanim uz producenta Harveyja Weinsteina pokret se kao požar proširio

Pravobraniteljica Višnja Ljubičić

GORAN MEHKEK/HANZA MEDIA

svijetom. Međutim, rijetke žene žive pod svjetlima reflektora, rijetke imaju ime koje automatski privlači medije, a pozicija upravo tih, anonimnih žena, kako se čini, pokretom #MeToo nije se poboljšala. Dapače!

Nemilosrdne brojke

Leanne Atwater, profesorica menadžmenta na sveučilištu Houston, dvije je godine zaredom provodila istraživanje o učincima #MeToo pokreta na radni status žena, a slično istraživanje provedeno je i u Velikoj Britaniji. Rezultati oba istraživanja su više nego zabrinjavajući. Naime, istraživanja otkrivaju da će žene ubuduće biti još manje zastupljene na poslovima koji traže neposrednu interakciju s muškarcima.

Šokantnih 21 posto muškaraca, ali 12 posto žena, izjavilo je da osobno nerado zapošljavaju žene na poslovima koji zahtijevaju blisku međuljudsku interakciju s muškim kolegama, poput poslovnih putovanja. Također, ispitanici su izričito kazali kako će ubuduće nerado zaposliti atraktivnu ženu – svaki peti muškarac je izrazito sumnjičav spram potencijalnih lijepih kolegica, a i šest posto žena oklijeva zaposliti privlačnu ženu. Čak je i utjecajni magazin Forbes u svome rujanskom izdanju izišao s naslovom "Najnovija konzekvenca #MeToo: Manje posla za žene!".

Britanski analitičari primijetili su golem porast broja pri-

JASNA MALEC:

Nemam loših iskustava

Kako to da se #MeToo pokret u Hrvatskoj nije osjetio? Je li zbilja hrvatski svijet teatra, glume, opere, šoubiznisa... toliko imun na seksualne ucjene i nasilje da se baš ni jedna glumica ili pjevačica nije imala razloga požaliti? – Čujte, ja ne mogu govoriti ni o kome drugome osim o samoj sebi – kazala nam je glumica Jasna Malec, koja se kao vrlo mlada žena još 1977. godine doselila u Split i dobila angažman u HNK-u Split. – Prvo, odrastala sam u Zagrebu u vrijeme kad su nam se profesori obraćali s "ljubim ruke", a kasnije sam imala sreću raditi s takvim redateljima s kojima sam se osjećala sigurno. Naravno, uvijek sam znala kome sam draža, a kome manje draga, ali nikad, nikad, ni u Zagrebu ni u Splitu, nisam bila u prilici doživjeti da je ijedan redatelj ili neki drugi čovjek iz teatra prešao granicu uljudnog odnosa. U tom smislu, što se mene tiče, pamtim samo lijepe dane! – kazala nam je doajenka hrvatske glumačke scene.

DUIE KI ARIF/HANZA MEDIA

LIVIJA PLANČIĆ:

Sustav ne čuje žene

– Vjerujem da ni hrvatski svijet šoubiznisa nije lišen različitih oblika nasilja spram žena – misli Livija Plančić, predsjednica udruge "Bijeli krug", koja se bavi žrtvama nasilja. – Dakako, nije riječ isključivo o šoubiznisu, nego o svim sferama u kojima su žene zaposlene ili angažirane. Mene, međutim, ne čudi šutnja žena i sumnjam da je ta šutnja znak nepostojanja problema. Žene su izložene mobingu svuda, ali sustav nije postavljen tako da ih čuje i da im pomogne. Koliko prijava za mobing uopće ima? Malo! Zašto? Zato što je postupak dokazivanja diskriminacije po osnovi spola itekako mučan, a svakodnevno vidimo koliko je pozicija moćnih i bogatih muškaraca i pred sudovima znatno lakša nego pozicija žene koju taj moćni muškarac zlostavlja. Ipak, vjerujem da se ne smije odustati od vlastita dostojanstva koliko god svi šutjeli o tome – kaže Livija Plančić.

ANITE ČI7MIĆ/HANZA MEDIA

java za silovanje i druge oblike seksualnog nasilja nad ženama upravo s pojavom #MeToo pokreta. Broj prijava za silovanje u Engleskoj i Walesu porastao je lani za gotovo 13 tisuća novih slučajeva. Lani ih je bilo 54.045, u usporedbi s 41.186 prethodne godine. Međutim, broj osuda za silovanje značajno se smanjio u istom razdoblju – od 2635 osuđujućih presuda u 2017. godini do samo 1925 prošle godine. Kate Ellis, odvjetnica Centra za žensku pravdu u Londonu, uvjeren je da je #MeToo imao izravan učinak na ovakvo stanje: "Žene su potaknute osjetiti se dovoljno snažnima da konačno progovore, ali sustav tu snagu i hrabrost jednostavno ne može prihvatiti". S druge strane, Suzanne McKie, čija se tvrtka Farore Law specijalizirala za slučajeve diskriminacije, jednako je i zapošljavanja, rekla je da je utjecaj pokreta #MeToo ponekad kontraproduktivan. "Brojni muškarci menadžeri u korporativnim organizacijama rekli su mi da više ne zapošljavaju privlačne žene. To je njihov način suočavanja s problemima. Mome uredu se broj slučajeva u kojima zastupamo žene čija su radna prava povrijeđena na seksualno uznemiravajući način povećao za 300 ili 400 posto." U Hrvatskoj pokret #MeToo kao da se nije ni dogodio. Ipak, iz izvješća pravobraniteljice

za ravnopravnost spolova Višnje Ljubičić koji je ljetos Sabor prihvatio, očito je da je put do ravnopravnosti žena i muškaraca još vrlo dug.

"Stakleni strop"

Pravobraniteljica Ljubičić kaže da žene čine većinu nezaposlenih, većinu u potplaćenim sektorima i većinu kao žrtve spolnog uznemiravanja na radnom mjestu. Žene, upozorava, nemaju jednake mogućnosti za napredovanje te imaju niže plaće i mirovine od muškaraca, jaz u plaćama je oko 13 posto, u mirovinama oko 22 posto. Smatra kako bi se u političkoj sferi podzastupljenost žena na kandidacijskim listama, umjesto novčanim kažnjavanjem, trebalo riješiti tako da se takve liste odbiju, jer je to sve rašireniya praksa u zapadnim zemljama, te upozorava kako su žene i dalje, u velikoj većini, žrtve nasilja u obitelji. Lani je zbog toga prekršajno prijavljeno više od 10 tisuća osoba, 78 posto muškaraca i 22 posto žena. Od ukupnog broja počinitelja kaznenog djela nasilja među bliskim osobama, muškaraca je 91 posto, a žena devet posto.

– U svim oblicima nasilja, iznimno je važna prevencija – poručuje Višnja Ljubičić, napominjući kako ni žrtve partnerskog nasilja još uvijek nemaju odgovarajuću pravnu zaštitu. ●

REUTERS

‘ŽENE SU POTAKNUTE OSJETITI SE DOVOLJNO SNAŽNIMA DA KONAČNO PROGOVORE, ALI SUSTAV TU SNAGU I HRABROST JEDNOSTAVNO NE MOŽE PRIHVATITI’